

Budapest Főváros XII. kerület Hegyvidéki Önkormányzat Képviselő-testületének .../.... (...) önkormányzati rendelete

a fás szárú növények védelméről

[1] Budapest Főváros XII. kerület Hegyvidéki Önkormányzat Képviselő-testülete – a települési zöldinfrastruktúráról, a zöldfelületi tanúsítványról és a zöld védjegyről szóló 282/2024. (IX. 30.) Korm. rendeletre is tekintettel – felülvizsgálta a fás szárú növények védelméről szóló 58/2018. (XII. 17.) önkormányzati rendeletet. Az annak alkalmazása során szerzett tapasztalatok alapján, a fás szárú növények megóvása, pusztításuk megakadályozása és a madarak védelme érdekében a Képviselő-testület önkormányzati rendeletet alkot.

[2] Budapest Főváros XII. kerület Hegyvidéki Önkormányzat Képviselő-testülete a környezet védelmének általános szabályairól szóló 1995. évi LIII. törvény 46. § (1) bekezdés c) pontjában, valamint 48. § (2) bekezdésében kapott felhatalmazás alapján, a Magyarország Alaptörvényének 32. cikk (1) bekezdés a) pontjában, valamint a Magyarország helyi önkormányzatairól szóló 2011. évi CLXXXIX. törvény 13. § (1) bekezdés 11. pontjában meghatározott feladatkörében eljárva, a 7. §, a 30 és 31. § tekintetében és a Magyarország Alaptörvénye 32. cikk (2) bekezdése szerinti eredeti jogalkotói hatáskörében, a környezet védelmének általános szabályairól szóló 1995. évi LIII. törvény 58. § (1) bekezdése meghatározott feladatkörében eljárva, a 32. § tekintetében a Magyarország helyi önkormányzatairól szóló 2011. évi CLXXXIX. törvény 143. §-a (4) bekezdésének d) pontjában kapott felhatalmazás alapján, a Magyarország Alaptörvénye 32. cikk (1) bekezdés a) pontjában meghatározott feladatkörében eljárva – a környezet védelmének általános szabályairól szóló 1995. évi LIII. törvény 48. § (3) bekezdésében biztosított véleményezési jogkörében eljáró Pest Vármegyei Kormányhivatal véleményének a kikérésével – a következőket rendeli el:

I. Fejezet
Általános rendelkezések

1. Hatály

1. §

E rendelet a Budapest Főváros XII. kerület Hegyvidéki Önkormányzat területén található fás szárú növények védelmével összefüggő, valamint a zöldfelületi hatóságként eljáró jegyzőnek (a továbbiakban: hatóság) a települési zöldinfrastruktúráról, a zöldfelületi tanúsítványról és a zöld védjegyről szóló 282/2024. (IX. 30.) Korm. rendelet (a továbbiakban: Tzir.) szerinti eljárása során alkalmazandó különös szabályokat állapítja meg.

2. Értelmező rendelkezések

2. §

E rendelet alkalmazásában:

1. *fa*: egy- vagy többtörzsű fás szárú növény, amelynek egyértelmű csúcsdominanciájával rendelkező központi hajtásából nőnek ki a fő ágai (lombhullató és örökzöld fa, bokorfa),
2. *előnevelt fa*: többször iskolázott, legalább 16–18 cm törzskörméretű lombos fa, amely egyenértékű 350/400-as többtörzsű parkfával vagy bokorfával, illetve 8–10 cm törzskörméretű fává növő örökzölddel,
3. *költési időszak*: a március 1-től augusztus 31-ig terjedő időszak,

4. *törzsátmérő*: a fatörzs vagy többtörzsos fa esetén fatörzsek földfelszíntől számított 1 m magasságban mért átmérője cm-ben számolva,
5. *tőátmérő*: a fatönk talajszint közelében mért átmérője cm-ben számolva,
6. *vegetációs időszak*: az április 1-jétől október 31-éig terjedő időszak,
7. *jelentős mértékű visszavágás*: a fa bármely részének (lombkorona, törzs, gyökérzet) olyan mértékű metszése vagy rongálása, amely a fa további növekedését megakadályozza, és nem a fa további fenntartása, ápolása, karbantartása érdekében történik,
8. *fakivágási-favédelmi terv*: szakértői nyilvántartásban szereplő, illetve tervezési jogosultsággal rendelkező szaktervező által készített szöveges és rajzi munkarészből álló dokumentum, melynek szöveges munkarésze a kivágandó, illetve védelemre szoruló fák értékeléséről, a kivágás indoklásáról – ideértve a fafaj, a méret, az egészségi állapot és a termőhelyi viszonyok bemutatását –, valamint a védelem módjáról és időtartamáról szóló műszaki leírást, rajzi munkarésze a hivatalos helyszínrajzon a kivágandó, illetve a védelmet igénylő fa pontos elhelyezkedését, indokolt esetben a szomszédos növényzet ábrázolását tartalmazza,
9. *kertépítészeti terv*: tervezési jogosultsággal rendelkező szaktervező által készített, szöveges és rajzi munkarészből álló, 1:200 vagy 1:250 méretarányban készült tervdokumentum, amely tartalmazza a fapótlás mértékének meghatározásához szükséges számításokat, a pótlás megvalósításához az ajánlott telepítési helyre és fafajra is kiterjedően készült javaslatot, valamint a tervezett növényzet térbeli elrendezését, a kerti tereket és azok épített és természeti elemeit bemutató kertrendezési javaslatot,
10. *kertészeti szakértői vélemény*: faápoló és favizsgáló szakmérnök vagy minősített favizsgáló által készített dokumentum, amely kiterjed a vizsgált fák korára, méretére, fajára, térbeli elhelyezkedésére, részletes egészségi állapotára, valamint a fa fenntartásával, megóvásával vagy kivágásával kapcsolatos, fényképes dokumentációval alátámasztott javaslatot tartalmaz.

3. Alapelvek

3. §

- (1) A hatóság az eljárása során fokozott figyelmet fordít a kerület faállományának megóvására és a kerületi élővilág – különösen a helyi madárvilág és az egyéb fán élő élőlények – sokszínűségének megőrzésére.
- (2) A hatóság eljárása során törekszik arra, hogy a fiatal faállomány – a klímaváltozáshoz való hatékonyabb alkalmazkodóképességére tekintettel – helyben nagyobb arányban megmaradjon, és a fás szárú növények életkörülményei pótlás esetén is biztosítottak legyenek.
- (3) A hatóság eljárása során törekszik a kerületben található, kiemelt értéket képviselő fák (a továbbiakban: megtartandó fa) magasabb fokú védelmére. A megtartandó fákat az 1. melléklet határozza meg.
- (4) A hatóság eljárása során a kivágásra kerülő fás szárú növényállomány ökológiai értékét kiemelt súllyal veszi figyelembe arra tekintettel, hogy a kivágandó idős, nagy törzsátmérővel rendelkező fa lombtömegének, illetve cserje lombfelületének pótlása csak nagyobb ösztörzsátmérőnek megfelelő mennyiségű fa, illetve nagyobb kiterjedésű cserjeterület telepítésével érhető el.
- (5) A hatóság feladatai ellátása során az átláthatóság követelményének lehető legszélesebb körű érvényesülését biztosítja.

4. A fák védelmére vonatkozó általános rendelkezések

4. §

(1) E rendelet alkalmazásában a fa jelentős mértékű visszavágása a fakivágással egyenértékű tevékenységnek minősül.

(2) Megtartandó fa kivágása – annak kiemelt értékére tekintettel – csak különösen indokolt esetben engedélyezhető.

5. §

A madarak védelme érdekében nem közhasználatú területen a fakivágást vagy a fa jelentős mértékű visszavágását, közhasználatú területen a fás szárú növények kivágását vagy a fa jelentős mértékű visszavágását a költési időszakon kívül kell elvégezni, kivéve, ha a kivágás vagy a jelentős mértékű visszavágás élet-, testi épség vagy vagyoni védelmi okból szükséges.

6. §

(1) A jogszerű építési tevékenységet végző az építési munkák által érintett területen a fák védelmét a munkálatok ideje alatt elsődlegesen kalodázással, egyébként az építési területen található fák védelmére vonatkozó szabvány szerint biztosítja. A fa védelmére a jogszerű építési tevékenységet végzőt kell kötelezni akkor is, ha a védendő fa idegen tulajdonon áll.

(2) Nem közhasználatú területen álló megtartandó fa esetében – a jókarbantartási, állagmegóvási kötelezettség körében elvégzendő munkák kivételével – a fa lombkorona-vetületének 1,5 m-rel megnövelt területén belül magas- és mélyépítés, tereprendezés, burkolatkialakítás, illetve a felszín alatt 30 cm-nél mélyebb földmunka nem végezhető, továbbá raktározás, tárolás nem megengedett.

(3) A közhasználatú területen álló megtartandó fa környezetében végzett magas- és mélyépítési munka a megtartandó fa törzsét, ágait és gyökérzetét nem sértheti vagy veszélyeztetheti. Mélyépítési tevékenység vagy földmunka során a megtartandó fa környezetének kialakításakor biztosítani kell a megfelelő életteret, életkörülményeket és a gyökérzóna megfelelő vízellátását.

7. §

A kompenzációs intézkedésből befolyt összeg a Budapest Főváros XII. kerület Hegyvidéki Önkormányzat (a továbbiakban: Önkormányzat) Környezetvédelmi Alapjának bevétele, amelyet a Budapest Hegyvidék XII. kerületi Önkormányzat Környezetvédelmi Alapjáról szóló 5/2005. (VII. 1.) önkormányzati rendeletben meghatározottak szerint, különösen a közterületen fás szárú növény ültetésére, a közterületi települési zöldfelület fejlesztésére és rekonstrukciójára, valamint a megtartandó fák fenntartására lehet felhasználni.

II. Fejezet

A nem közhasználatú területen lévő fák kivágása és pótlása

5. Fák kivágásának engedélyezése, bejelentése

8. §

A hatóság engedélyét kell kérni a nem közhasználatú területen lévő,

a) 10 cm-nél nagyobb törzsmérőjű fa,

- b) fapótlási kötelezettség körében telepített fa,
- c) megtartandó fa,
- d) a 16. § (5) bekezdése szerint figyelembe vett fa kivágásához.

9. §

- (1) Az engedély iránti kérelem a Tzir. 3. mellékletében meghatározottakon túl tartalmazza
- a) a telekkel való rendelkezés alapjául szolgáló jogviszony megjelölését, valamint
 - b) a kérelem benyújtására jogosító jogcím megjelölését.
- (2) A kérelemhez
- a) – ha a kérelmező nem tulajdonos – a tulajdonos által kiállított, a kérelem szerinti fakivágáshoz való hozzájárulást tartalmazó nyilatkozatot,
 - b) társasház esetén a kérelem szerinti fakivágáshoz való hozzájárulást tartalmazó közgyűlési határozatot
- kell mellékelni.
- (3) A jogszerű építési tevékenység, speciális funkciójú épületek, létesítmények működésének biztosítása érdekében vagy magánút létesítése céljából benyújtott kérelemhez a (2) bekezdésben meghatározottakon túl fakivágási-favédelmi tervet és kertépítészeti tervet kell mellékelni.
- (4) A növény-egészségügyi, illetve élet- és vagyonvédelmi okból benyújtott kérelemben nyilatkozni kell arról, hogy a telek teljes értékű zöldfelületének minden megkezdett 100 m²-én a kivágást követően is legalább egy fa megtalálható. A kérelemhez a (2) bekezdésben meghatározottakon túl
- a) kertészeti szakértői véleményt, vagy
 - b) indokolt esetben egyéb szakági szakértői véleményt
- kell mellékelni.

10. §

- (1) A hatóság fakivágási engedélyt
- a) kertészeti – vagy indokolt esetben egyéb szakági – szakértői vélemény alapján növény-egészségügyi vagy vagyonvédelmi okból,
 - b) jogszerű építési tevékenység vagy speciális funkciójú épületek, létesítmények működésének biztosítása érdekében, vagy
 - c) magánút jogszerű létesítése céljából
- adhat ki hatósági határozatban vagy – ha az ügynek a közérdek és az ügyfél számára is előnyös rendezése céljából az célszerű – hatósági szerződésben.
- (2) A hatóság megtartandó fa kivágását csak
- a) a fa – kertészeti szakértői véleménnyel igazolt – növény-egészségügyi állapota miatt,
 - b) a telek közterületi kapcsolatának biztosítása érdekében
- engedélyezheti.
- (3) A fakivágási engedély
- a) az (1) bekezdés a) pontja vagy a (2) bekezdés a) pontja szerint engedélyezett kivágás esetén a véglegessé válásától számított egy évig, vagy
 - b) egyéb esetben az építési tevékenység befejezéséig
- jogosít a kivágásra.

(4) A hatóság a fakivágási engedélyben előírja, hogy a fa kivágását – az 5. §-ra tekintettel – milyen időszakban lehet elvégezni.

(5) Jelentős értékű vagy jelentős mennyiségű fa kivágása esetén a hatóság a fakivágási engedélyben előírhatja, hogy a használó az engedély számát, a fakivágás okát és a fakivágási engedély véglegessé válásának dátumát az érintett telek közterületéről jól látható részen, jól látható módon, legkésőbb a kivágási munkák megkezdését megelőző harmadik napon köteles kifüggeszteni, valamint ennek megtörténtét a hatóság felé hitelt érdemlő módon igazolni.

11. §

(1) A használó

- a) – ha a veszély elhárítására a fa kivágása nélkül nincs lehetőség – az élet-, testi épség vagy vagyon biztonságát veszélyeztető fát, vagy
 - b) a vegetációs időszak során élő lombozattal nem rendelkező, nyilvánvalóan elhalt fát (a továbbiakban: kiszáradt fa)
- engedély nélkül, bejelentés mellett kivághatja.

(2) A használó az (1) bekezdés szerinti fakivágást legkésőbb a kivágást követő nyolc napon belül, írásban jelenti be a hatóságnak.

12. §

(1) A 11. § szerinti fakivágás esetén a bejelentés – a Tzir. 3. mellékletében meghatározottakon túl – tartalmazza

- a) a bejelentés benyújtására jogosító jogcím megjelölését,
- b) a fakivágás dátumát,
- c) a kivágást követően a telken megmaradó fák darabszámát.

(2) A bejelentéshez mellékelni kell

- a) a fakivágás szükségességét hitelt érdemlő módon igazoló kertészeti szakértői véleményt vagy egyéb dokumentumot,
- b) a fáról a kivágást megelőzően készült részletes fotódokumentációt, valamint
- c) az arról szóló nyilatkozatot, hogy a telek teljes értékű zöldfelületének minden megkezdett 100 m²-re a kivágást követően is legalább egy fa jut.

(3) Kiszáradt lombhullató fa vegetációs időszakban történő kivágásának bejelentésekor a (2) bekezdés a) pontját nem kell alkalmazni.

13. §

A használó

- a) a 10 cm-nél nem nagyobb törzsátmérőjű fát,
 - b) a Tzir. 2. mellékletében meghatározott inváziós fajú fát, valamint
 - c) a fapótlás körében telepített, a telepítést követő vegetációs időszak kezdetén meg nem eredt fát
- engedély vagy bejelentés nélkül kivághatja.

6. A fák pótlása

14. §

(1) A használó a 8. § szerint engedélyhez vagy a 11. § szerint bejelentéshez kötött fakivágás esetén

- a) a fa kivágását követő egy éven belül,

b) jogszerű építési tevékenység érdekében engedélyezett fakivágás esetén az építési tevékenység befejezéséig gondoskodik a fa pótlásáról.

(2) A hatóság a fapótlásról

a) a fakivágást engedélyező határozatban, vagy

b) – engedély nélküli fakivágás esetén – önálló határozatban vagy hatósági szerződésben rendelkezik.

15. §

(1) A fapótlás mértéke

a) a kivágott fa törzsátmérőjének 150%-a,

b) a kivágott megtartandó fa törzsátmérőjének 300%-a.

(2) Az (1) bekezdéstől eltérően

a) magánút területén álló fa, vagy

b) a 2. mellékletben meghatározott fa (a továbbiakban: gyümölcsfa)

kivágása esetén a fapótlás mértéke a kivágott fa darabszáma.

(3) Ha az engedély nélkül vagy a bejelentési kötelezettség elmulasztásával kivágott fa törzsátmérője utólag nem állapítható meg, a hatóság a fapótlás mértékének megállapításához a kivágott fa tőátmérőjét veszi alapul. Ha utólag sem a fa törzsátmérője, sem tőátmérője nem állapítható meg, a hatóság 30 cm-es törzsátmérőt vesz alapul.

(4) Ha az engedély nélkül vagy a bejelentési kötelezettség elmulasztásával kivágott fák darabszáma nem állapítható meg, a hatóság a rendelkezésre álló adatokból kikövetkeztethető egyedszámot veszi alapul.

(5) A hatóság

a) kiszáradt fa,

b) növény-egészségügyi okból kivágandó fa,

c) élet-, testi épség vagy vagyonvédelmi okból kivágandó fa, vagy

d) speciális funkciójú épületek, létesítmények működésének biztosítása céljából kivágandó fa

esetén az (1) és (2) bekezdésben meghatározottnál enyhébb mértéket is megállapíthat.

16. §

(1) A használó a fa pótlásáról az érintett telken, előnevelt fa telepítésével gondoskodik azzal, hogy magánút területén kivágott fa telepítéssel nem pótolható.

(2) Fapótlásként oszlopos örökzöld faj egyede és a Tzir. 2. mellékletében felsorolt inváziós fajú fa nem telepíthető.

(3) Fapótlás telepítéssel történő teljesítése esetén a hatóság a telepítési kötelezettséget úgy állapítja meg, hogy a telepítés eredményeképp a telek legkisebb teljes értékű zöldfelületének minden megkezdett 100 m²-ére legalább egy, legfeljebb három fa jusson.

(4) A hatóság a fapótlás 100 m²-re a (3) bekezdésben előírt mértékénél

a) kiszáradt fa,

b) növény-egészségügyi okból kivágandó fa,

c) élet-, testi épség vagy vagyonvédelmi okból kivágandó fa, vagy

d) speciális funkciójú épületek, létesítmények működésének biztosítása céljából kivágandó fa

kivágása esetén a 15. § (1) és (2) bekezdésben meghatározottnál enyhébb pótlási mértéket is megállapíthat, ha az előírt telepítés eredményeképp az érintett telek legkisebb teljes értékű zöldfelületének minden megkezdett 100 m²-ére legalább egy fa jut.

(5) A fapótlás mértékének meghatározásakor az érintett telken meglévő faállomány egyedeiből a hatóság döntésében bemutatott szakmai indokok, az alátámasztásként benyújtott szakági dokumentumok alapján kiválasztott 5-10 cm közötti törzsátmérőjű fák figyelembe vehetők.

17. §

A használó a fapótlást nem teljesítette, ha a telepített fa a telepítést követő vegetációs időszak kezdetén nem ered meg. Ebben az esetben a használó a telepítést a hatóság korábbi döntésének megfelelően megismétli.

18. §

(1) A hatóság kompenzációs intézkedésként fapótlási díj megfizetését írja elő, ha

- a) a fapótlás az érintett telek adottságai miatt telepítéssel nem, vagy csak részben teljesíthető, vagy
- b) magánút területén kivágott fát kell pótolni.

(2) A fapótlási díj az előző naptári évben, közterületen elültetett fák igazolt ültetési költséggel együtt számított átlagára és a megállapított fapótlás darabszámának szorzata.

(3) A hatóság a tárgyévre vonatkozó fapótlási átlagárát az Önkormányzat honlapjának tematikus aloldalán közzéteszi.

III. Fejezet

A közhasználatú területen lévő fás szárú növények kivágására és pótlására vonatkozó rendelkezések

7. A fás szárú növények kivágása

19. §

(1) A hatóság a fás szárú növény kivágását hatósági határozatban vagy – ha az ügynek a közérdek és az ügyfél számára is előnyös rendezése céljából az célszerű – hatósági szerződésben engedélyezi.

(2) Közhasználatú területen lévő fás szárú növény kivágását a hatóság a Tzir 21. § (1) bekezdés d) pontja szerinti esetben

- a) máshová nem helyezhető gépkocsibehajtó létesítése,
- b) építési tevékenység, vagy
- c) egyéb, szakértői véleménnyel alátámasztott, különösen indokolt ok esetén engedélyezi.

(3) Az engedély érvényességi ideje a véglegessé válásától számított egy év.

(4) A hatóság a fakivágási engedélyben előírja, hogy a fa kivágását – az 5. §-ra tekintettel – milyen időszakban lehet elvégezni.

20. §

(1) Az engedély iránti kérelem a Tzir. 3. mellékletében meghatározottakon túl tartalmazza

- a) a telekkel való rendelkezés alapjául szolgáló jogviszony megjelölését, valamint
- b) a kérelem benyújtására jogosító jogcím megjelölését.

(2) A kérelemhez mellékelni kell

- a) a kivágás indokoltságát alátámasztó dokumentumokat, ideértve a jogszabályban előírt engedélyeket, hozzájárulásokat és kertészeti vagy egyéb szakági szakértői véleményt,
- b) az érintett fás szárú növényvel rendelkező jogosult kivágáshoz hozzájáruló nyilatkozatát, valamint
- c) kiemelt közcélú zöldterületek esetén a fenntartó nyilatkozatát.

21. §

(1) Fás szárú növénynek a Tzir. 22. § (1) bekezdése szerinti kivágása esetén a bejelentés – a Tzir. 3. mellékletében meghatározottakon túl – tartalmazza

- a) a bejelentésre jogosító jogcím megjelölését,
- b) a fás szárú növény kivágásának dátumát, valamint
- c) cserje esetében a kivágással érintett cserjével borított területet nagyságát m²-ben meghatározva.

(2) A bejelentéshez a kivágott fás szárú növény helyének megjelölését is tartalmazó helyszínrajzot kell mellékelni.

8. A fás szárú növények pótlása

22. §

(1) A hatóság a fás szárú növény pótlásáról

- a) a kivágást engedélyező határozatban, vagy
- b) – engedély nélküli kivágás esetén – önálló határozatban vagy hatósági szerződésben rendelkezik.

(2) A fás szárú növény pótlásának mértéke

- a) a kivágott fa törzsátmérőjének 150%-a,
- b) a kivágott cserjével borított terület 150%-a,
- c) a kivágott megtartandó fa 300%-a.

(3) A (2) bekezdéstől eltérően

- a) gyümölcsfa,
- b) kiszáradt fa,
- c) inváziós fajú fás szárú növény, vagy
- d) növény-egészségügyi, élet-, testi épség vagy vagyonvédelmi okból kivágandó fa kivágása esetén a fapótlás mértéke a kivágott fa darabszáma.

(4) Ha az engedély nélkül vagy a bejelentési kötelezettség elmulasztásával kivágott fa törzsátmérője utólag nem állapítható meg, a hatóság a fapótlás mértékének megállapításához a kivágott fa tőátmérőjét veszi alapul. Ha utólag sem a fa törzsátmérője, sem tőátmérője nem állapítható meg, a hatóság 30 cm-es törzsátmérőt vesz alapul.

(5) Ha az engedély nélkül vagy a bejelentési kötelezettség elmulasztásával kivágott fák darabszáma nem állapítható meg, a hatóság a rendelkezésre álló adatokból kikövetkeztethető egyedszámot veszi alapul.

(6) Ha az engedély nélkül vagy a bejelentési kötelezettség elmulasztásával kivágott cserjével borított terület utólag nem állapítható meg, a hatóság a cserjepótlás mértékének megállapításához a rendelkezésre álló adatokból kikövetkeztethető borítottságot veszi alapul.

23. §

A használó a fa pótlásáról előnevelt fa telepítésével gondoskodik.

24. §

- (1) A hatóság kompenzációs intézkedésként fapótlási díj vagy cserjepótlási díj megfizetését írja elő, ha a fás szárú növény pótlása a Tzir.-ben foglaltaknak megfelelően telepítéssel nem, vagy csak részben teljesíthető.
- (2) A fapótlási díjat a 18. § (2) bekezdésében meghatározottak szerint kell megállapítani.
- (3) A cserjepótlási díj az előző naptári évben, közterületen elültetett cserjefelület egy m²-re eső, igazolt ültetési költséggel együtt számított átlagára és a szükséges cserjepótlás m²-ének szorzata.
- (4) A hatóság a tárgyévre vonatkozó cserjepótlási átlagárát az Önkormányzat honlapjának tematikus aloldalán közzéteszi.

IV. Fejezet

A fás szárú növények védelmének átláthatósága

9. A hatóság döntéseinek közzététele

25. §

- (1) A hatóság a fakivágási engedély ügyében hozott, véglegessé vált vagy azonnal végrehajthatóvá vált döntés esetében haladéktalanul, a fakivágás bejelentésének tudomásulvétele esetében tizenöt napon belül az Önkormányzat honlapjának tematikus aloldalán közzéteszi
 - a) a fakivágás okát és a fakivágási engedély véglegessé válásának dátumát,
 - b) az érintett telek címét, helyrajzi számát,
 - c) a kivágásra engedélyezett fák darabszámát, faját, ösztörzsátmérőjét,
 - d) a fapótlási kötelezettség körében telepítendő fák darabszámát,
 - e) a fapótlási díj összegét, valamint
 - f) a fapótlási kötelezettséget megállapító döntés érvényességi idejét.
- (2) A hatóság a pótlásra kötelezés véglegessé válásától számított tizenöt napon belül az Önkormányzat honlapjának tematikus aloldalán közzéteszi
 - a) a telek címét,
 - b) az engedély nélkül kivágott fák darabszámát, fajtáját, ösztörzsátmérőjét,
 - c) a fapótlási kötelezettség körében telepítendő fák darabszámát, valamint
 - d) a fapótlási díj összegét.
- (3) E § rendelkezéseit megfelelően alkalmazni kell arra az esetre is, ha a fakivágásra az Önkormányzat, annak költségvetési szerve vagy az önkormányzati tulajdonban álló gazdasági társaság kezdeményezésére került sor.

26. §

Közhasználatú területen lévő fás szárú növény kivágásának az Önkormányzat, annak költségvetési szerve vagy az önkormányzati tulajdonban álló gazdasági társaság általi kezdeményezése esetén a jegyző a kezdeményezéstől számított tizenöt napon belül – a c)-e) pontban meghatározott adatok esetén azok rendelkezésre állását követően haladéktalanul – az Önkormányzat honlapjának tematikus aloldalán közzéteszi

- a) az érintett telek címét, helyrajzi számát, illetve a közhasználatú terület megnevezését,
- b) a kivágásra engedélyezett fák darabszámát, faját, ösztörzsátmérőjét,
- c) a fapótlási kötelezettség körében telepítendő fák darabszámát,

- d) a fapótlási díj összegét, valamint
- e) a fapótlási kötelezettséget megállapító döntés érvényességi idejét.

10. Tájékoztatási kötelezettség közhasználatú területen lévő fa kivágása esetén

27. §

(1) Közhasználatú területen lévő fa kivágása esetén a hatóság legkésőbb a fa kivágását megelőző harmadik napon a fán vagy a fa közvetlen környezetében közérthető formában kihelyezi vagy kihelyezteteti a fa kivágását megalapozó szakértői véleményt vagy a fafelmérés adatlapját. Ezen előírás alól kivételt képez az élet-, testi épség vagy vagyonvédelmi okból kivágandó fa, melynek kivágása azonnali intézkedést igényel.

(2) Élet-, testi épség vagy vagyonvédelmi okból kivágandó fa esetén, ha a fa kivágása azonnali intézkedést igényel, az (1) bekezdést nem kell alkalmazni.

V. Fejezet Záró rendelkezések

11. Hatályba léptető rendelkezések

28. §

(1) Ez a rendelet – a (2) bekezdésben foglalt kivétellel – 2026. május 10-én, a madarak és fák világnapján lép hatályba.

(2) Az 5. § 2026. július 1-jén lép hatályba.

12. Átmeneti rendelkezések

29. §

Gyümölcsfa kivágása esetén a 8-12. § rendelkezéseit 2026. szeptember 1-től kell alkalmazni. 2026. szeptember 1-jét megelőzően a nem közhasználatú területen lévő gyümölcsfa kivágásakor a 13. § szerint kell eljárni.

13. Módosító és hatályon kívül helyező rendelkezések

30. §

A Budapest Hegyvidék XII. kerületi Önkormányzat Környezetvédelmi Alapjáról szóló 5/2005. (VII. 1.) önkormányzati rendelet 3. § (2) bekezdés e) pontja helyébe a következő rendelkezés lép:

(A környezetvédelmi Alap bevételei az alábbi célok megvalósítását szolgáló tevékenységek támogatására kell fordítani:)

„e) zöldterületek védelme, fejlesztése – különösen közterületen fás szárú növény ültetése, a közterületi települési zöldfelület fejlesztése és rekonstrukciója, valamint a megtartandó fák fenntartása –, zöldfelület-gazdálkodás, erdők védelme, allergén növények elleni védekezés,”

31. §

A Budapest Hegyvidék XII. kerületi Önkormányzat Környezetvédelmi Alapjáról szóló 5/2005. (VII. 1.) önkormányzati rendelet 4. § (2) bekezdése helyébe a következő rendelkezés lép:

„(2) A Környezetvédelmi Alapba ténylegesen befolyt bevételekkel – az államháztartásról szóló törvény és az Önkormányzat tárgyévi költségvetési rendeletének szabályai szerint – a polgármester gazdálkodik, a Képviselő-testület feladatkörrel rendelkező bizottságának véleményezése mellett, a 3. § (2) bekezdésében részletezett célok megvalósítása érdekében.”

32. §

Hatályát veszti a közösségi együttélés alapvető szabályairól és ezek elmulasztásának jogkövetkezményeiről szóló 13/2014. (III. 24.) önkormányzati rendelet 2. §-a.

33. §

Hatályát veszti a fás szárú növények védelméről szóló 58/2018. (XII. 17.) önkormányzati rendelet.

1. melléklet az .../2026. (... ..) önkormányzati rendelethez

[Megtartandó fasorok, fák: a megtartandó fák, fasorok térképes megjelenítése – külön fájlban]

Gyümölcsfák a fás szárú növények védelméről szóló önkormányzati rendelet alkalmazásában

	A	B
1	Magyar név	Tudományos név
2	alma	<i>Malus sp.</i>
3	birs	<i>Cydonia oblonga</i>
4	cseresznye	<i>Cerasus avium / Prunus avium</i>
5	cseresznyeszilva	<i>Prunus cerasifera</i>
6	fehér eperfa	<i>Morus alba</i>
7	fekete eperfa	<i>Morus nigra</i>
8	kajszi	<i>Prunus armeniaca</i>
9	körte	<i>Pyrus sp.</i>
10	közönséges dió	<i>Juglans regia</i>
11	közönséges mandula	<i>Amygdalus communis</i>
12	meggy	<i>Prunus cerasus</i>
13	naspolya	<i>Mespilus germanica</i>
14	őszibarack	<i>Prunus persica</i>
15	sajmeggy	<i>Prunus mahaleb</i>
16	szilva	<i>Prunus domestica</i>
17	vadalma	<i>Malus sylvestris</i>
18	vadkörte	<i>Pyrus pyraster</i>

Általános indokolás

Budapest Főváros XII. kerület Hegyvidéki Önkormányzatának Képviselő-testülete a fás szárú növények védelméről szóló 58/2018. (XII. 17.) önkormányzati rendelet alkalmazása során szerzett tapasztalatok, valamint a jogszabályi környezet időközben bekövetkezett változásai alapján indokoltnak látta a szabályozás átfogó felülvizsgálatát és új rendelet megalkotását.

A rendelet megalkotása egyben szükséges az összhang megteremtéséhez a települési zöldinfrastruktúráról, a zöldfelületi tanúsítványról és a zöld védjegyről szóló 282/2024. (IX. 30.) Korm. rendelettel, amely új hatósági és eljárási kereteket vezetett be, és amelynek végrehajtása során a fővárosi kerületek jegyzői környezetvédelmi államigazgatási hatáskörben járnak el.

A rendelet I. fejezete a hatóság eljárása során alkalmazandó alapelveket, valamint az azok érvényesülését segítő általános rendelkezéseket rögzíti. A rendeletalkotás egyik kiemelt célja a kerület értékes faállományának és élővilágának hatékonyabb védelme, különös tekintettel a helyi madárvilág megóvására. A szabályozás megerősíti a nagy ökológiai értéket képviselő, úgynevezett megtartandó fák fokozott védelmét, továbbá differenciált pótlási kötelezettségeket állapít meg a kivágás indoka, a fa jellege és értéke alapján.

A rendelet részletesen szabályozza a nem közhasználatú (II. fejezet) és a közhasználatú területeken álló (III. fejezet) fák kivágására, pótlására és védelmére vonatkozó eljárásokat, valamint a kompenzációs intézkedések rendszerét. A Korm. rendelet hatásköri szabályaival összhangban a jegyző mindkét esetben környezetvédelmi államigazgatási hatáskörben jár el. Ebből következően a rendelet a Korm. rendelet szabályaihoz képest kiegészítő jellegű, a környezetvédelmi eljárásokra vonatkozó jogszabályi felhatalmazás keretei között állapít meg anyagi és eljárási rendelkezéseket.

Fontos eltérés, hogy a jogsértések szankciójára a korábbi gyakorlattól eltérő rendelkezések irányadóak. A környezetvédelmi államigazgatási hatóságok eljárására vonatkozó szabályozás alapján, aki jogszabályban, hatósági határozatban közvetlenül vagy közvetve a környezet védelmét szolgáló előírást megszeg, a jogsértő magatartás súlyához igazodó környezetvédelmi bírságot köteles fizetni. A közigazgatási bírság alkalmazásakor a hatóság a közigazgatási szabályszegések szankcióiról szóló 2017. évi CXXV. törvény szerint jár el. A jelenlegi gyakorlattól eltérve – mivel a környezetvédelmi bírság kiszabása a törvény, illetve a Korm. rendelet rendelkezésein, és nem az önkormányzat rendeletén alapul – lehetőség van az önkormányzati rendeletben meghatározottnál magasabb bírságtételek – megfelelő, a mérlegelés bemutatását is tartalmazó indokolás mellett történő – alkalmazására.

A rendelet további célja a hatósági döntések átláthatóságának növelése (IV. fejezet). Ennek érdekében a jogszabály előírja a fakivágásokkal és a fapótlási kötelezettségekkel kapcsolatos döntések széles körű nyilvánosságra hozatalát, különös tekintettel a közhasználatú területeken történő beavatkozásokra.

A korábbi rendelet hatályon kívül helyezésével és az új szabályozás bevezetésével az Önkormányzat célja egy korszerűbb, a környezeti és klímavédelmi szempontokat hangsúlyosabban érvényesítő, ugyanakkor átlátható és jogbiztonságot nyújtó helyi szabályozási környezet megteremtése.

Az Önkormányzat Képviselő-testülete az elfogadást megelőzően a tervezetet két olvasatban tárgyalta, azt a környezet védelmének általános szabályairól szóló 1995. évi LIII. törvény 48. § (3) bekezdésében biztosított véleményezési jogkörében eljáró Pest Vármegyei Kormányhivatal véleményezte.

Részletes indokolás

Az 1. §-hoz

A rendelet hatályára vonatkozó rendelkezés. A rendelet elsődlegesen a Korm. rendelet szerinti államigazgatási hatósági eljárással összefüggő rendelkezéseket állapít meg.

A 2. §-hoz

A § az alkalmazás során használt alapfogalmak meghatározását tartalmazza. Az értelmező rendelkezések célja az egységes jogalkalmazás biztosítása, különös tekintettel az újonnan bevezetett vagy pontosított fogalmakra (pl. költési időszak, jelentős mértékű visszavágás, fakivágási-favédelmi terv), ugyanakkor a korábbi renDELETEH képest kevesebb fogalom meghatározást tartalmaz. A szövegben egyszer előforduló fogalmakat az előfordulás helyén vezeti be.

A 3. §-hoz

A § a hatóság eljárása során alkalmazandó alapelveket rögzíti. A rendelkezés célja, hogy a kerület faállományának megóvását és a kerületi élővilág sokszínűségét szem előtt tartó hatósági jogalkalmazást segítsen elő. A tervezet az alapelvek között rögzíti a kerületben található, kiemelt értéket képviselő fák (a továbbiakban: megtartandó fa) védelmét, továbbá az átláthatóság követelményét.

A 4–6. §-hoz

A fák védelmére vonatkozó általános rendelkezések – a rendelet alapelveivel összhangban – rögzítik a hatósági eljárások során érvényesítendő főbb, általánosan érvényesítendő követelményeket. A szabályozás hangsúlyt fektet a madárvilág védelmére, a fiatal faállomány megőrzésére, valamint a kiemelt értéket képviselő, megtartandó fák fokozott védelmére.

A 7. §-hoz

A rendelkezés rögzíti, hogy a rendelet alkalmazásával befolyt bevétel a Környezetvédelmi Alap bevétele, és ennek megfelelően a környezeti értékek fenntartására, fejlesztésére fordítható.

A 8-10. §-hoz

A §-ok a nem közhasználatú területen álló fák kivágására vonatkozó részletes eljárási szabályokat szabályozzák. A rendelkezések elsődlegesen rögzítik azon fák körét, amelyek kivágása engedélyköteles: ez a korábbi szabályozáshoz képest tágabb, kiterjed minden 10 cm törzsátmérőjű fára, ideértve a gyümölcsfákat is. A 9. § az engedély iránti kérelem tartalmi elemeit rögzíti, a Korm. renDELETEH képesti többlettartalmat állapítja meg. A 10. § a hatósági eljárása vonatkozó részletszabályokat állapítja meg, rögzíti, hogy a hatóság mely esetekben és milyen megkötésekkel adhat fakivágási engedélyt.

A 11. és 12 §-hoz

A §-ok a bejelentési kötelezettség melletti fakivágás eseteit, illetve a bejelentéshez kapcsolódó részletszabályokat tartalmazzák.

A 13. §-hoz

A rendelkezés az engedély, illetve bejelentés nélkül kivágható fák körét rögzíti.

A 14–18. §-hoz

A §-ok a kivágott fák pótlására vonatkozó rendelkezések. A pótlásra vonatkozó rendelkezések igazodnak a korábbi rendelet gyakorlatához, de azokat az új eljárási rendelkezésekkel összhangban állapítják meg. A fapótlás mértéke fő szabály szerint a kivágott fa törzsátmérőjének 150%-a, megtartandó fa esetén – annak kiemelt környezeti értékére tekintettel – törzsátmérőjének 300%-a.

A 19–21. §-hoz

A közhasználatú területeken álló fás szárú növények kivágására vonatkozó rendelkezések a Korm. rendeletben szabályozott eljárás kiegészítő rendelkezései, az ott nem szabályozott kérdésekre terjednek ki.

A 22–24. §-hoz

A közhasználatú területeken álló fás szárú növények pótlására vonatkozóan alapvetően a Korm. rendelet határoz meg rendelkezéseket, a rendelet azok végrehajtását szolgáló kiegészítő szabályokat állapít meg.

A 25 és 26. §-hoz

A § a hatóság döntéseinek, valamint az Önkormányzat által kezdeményezett fakivágásoknak a nyilvánosságára vonatkozó szabályokat tartalmazza. A rendelkezések biztosítják a fakivágásokkal kapcsolatos hatósági döntések átláthatóságát, a közzétételre az Önkormányzat honlapján kerül sor.

A 27. §-hoz

A § a közhasználatú területen történő fakivágás esetén előírja a fa kivágását megalapozó szakértői vélemény vagy a fafelmérés adatlap kihelyezését. A rendelkezés célja az állampolgárok minél szélesebb körű informálása az esetlegesen szükséges fakivágásokról. Ez alól a kötelezettség alól kivételt képeznek a faegészségügyi okokból azonnali intézkedéssel kivágandó fák.

A 28. §-hoz

A hatálybaléptető rendelkezés. A rendelet tervezett hatálybalépése – annak alapelvei, és megvalósítandó céljai kifejezésére május 10-e, a madarak és fák világnapja. A költségi időszakra vonatkozó rendelkezés – a kellő felkészülési idő biztosítása érdekében – csak 2026. július 1-jén lép hatályba.

A 29. §-hoz

Az átmeneti rendelkezés azt a célt szolgálja, hogy a közhasználatú területen álló gyümölcsfákra vonatkozó engedélyezési, illetve bejelentési kötelezettség alkalmazását csak 2026. szeptember 1-jét követő fakivágásokra írja elő.

A 30–33. §-hoz

A módosító és hatályon kívül helyező rendelkezések biztosítják az összhangot a kapcsolódó önkormányzati rendeletekkel, valamint hatályon kívül helyezik a korábbi, a fás szárú növények védelméről szóló 58/2018. (XII. 17.) önkormányzati rendeletet.